

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 26 listopada 2021 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym
oraz niektórych innych ustaw**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 29 października 2021 r. ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) w art. 100ab w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) art. 100aa ust. 4 pkt 12–13, które podlegają usunięciu z ewidencji na zasadach określonych w art. 98 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami.”;”;
- 2) w art. 1 w pkt 6, w art. 140ag w ust. 1 na końcu dodaje się wyrazy”, a w przypadku gdy nałoży je funkcjonariusz organu podległego władzom jednostki samorządu terytorialnego – stanowią dochód tej jednostki samorządu”;
- 3) w art. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) w art. 117 po § 5 dodaje się § 5¹ – § 5⁴ w brzmieniu:
„§ 5¹. Prokurator, w terminie 14 dni od dnia wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutów popełnienia przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji w ruchu lądowym określonego w przepisach rozdziału XXI ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, którego następstwem jest śmierć człowieka albo ciężki uszczerbek na zdrowiu, lub zarzutów popełnienia z użyciem pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym przestępstwa zabójstwa lub umyślnego spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu:
1) składa wnioski o ustanowienie pełnomocnika, będącego adwokatem lub radcą prawnym, do wytoczenia powództwa o rentę przez osoby do tego

uprawnione, o których mowa w art. 444 § 2 oraz art. 446 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1509), jeżeli osoba uprawniona ze względu na wiek, stan zdrowia lub stan majątkowy nie jest w stanie samodzielnie dochodzić swoich roszczeń lub dochodzenie przez nią tych roszczeń byłoby znacznie utrudnione, a nie ustanowiła będącego adwokatem lub radcą prawnym pełnomocnika z wyboru i nie zachodzi wysokie prawdopodobieństwo istotnego przyczynienia się poszkodowanego lub osoby uprawnionej do zdarzenia, którego dotyczy przedstawiony zarzut;

- 2) może złożyć wniosek, o którym mowa w pkt 1, w przypadku gdy szczególne okoliczności odnoszące się do osoby uprawnionej, inne niż wskazane w pkt 1, uzasadniają konieczność ochrony jej interesów.

§ 5². Przepis § 5¹ stosuje się odpowiednio, jeżeli wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów popełnienia przestępstwa, o którym mowa w tym przepisie, nie jest możliwe z uwagi na stan zdrowia sprawcy lub z powodów, o których mowa w art. 17 § 1 pkt 5, 6, 8 lub 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534 i 1023).

§ 5³. We wniosku, o którym mowa w § 5¹, należy określić osobę, na rzecz której ma zostać ustanowiony pełnomocnik, oraz wskazać okoliczności uzasadniające ustanowienie pełnomocnika i wytoczenie powództwa na podstawie art. 444 § 2 lub art. 446 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.

§ 5⁴. Sąd uwzględnia wniosek prokuratora, o którym mowa w § 5¹. Pełnomocnictwo udzielone w tym trybie obejmuje umocowanie jedynie do żądania udzielenia zabezpieczenia w formie miesięcznego świadczenia na zapewnienie środków utrzymania, o którym mowa w art. 753³ § 1, oraz wytoczenia powództwa, na podstawie art. 444 § 2 lub art. 446 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny na rzecz osoby uprawnionej i uczestnictwa w postępowaniach zainicjowanych żądaniem i powództwem. Ten sam pełnomocnik może być umocowany dla więcej niż jednego uprawnionego.”;”;

- 4) w art. 2 pkt 3, w art. 753³:
  - a) w § 1:

- we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „zabezpieczenia w formie miesięcznego świadczenia na zapewnienie środków utrzymania na podstawie art. 444 § 2 lub art. 446 § 2 Kodeksu cywilnego” zastępuje się wyrazami „zabezpieczenia roszczeń opartych na podstawie art. 444 § 2 lub art. 446 § 2 Kodeksu cywilnego, w formie miesięcznego świadczenia na zapewnienie środków utrzymania”,
  - w części wspólnej wyrazy „za zasądzeniem” zastępuje się wyrazami „za udzieleniem zabezpieczenia w wysokości”,
  - b) w § 2 wyrazy „kwota zasądzzonego na rzecz wszystkich uprawnionych miesięcznego świadczenia” zastępuje się wyrazami „kwota zabezpieczenia na rzecz wszystkich uprawnionych w formie miesięcznego świadczenia”;
- 5) w art. 2 w pkt 3, w art. 753³ w § 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyraz „noszącego” zastępuje się wyrazem „wyczerpującego”;
  - 6) w art. 2 w pkt 3, w art. 753³ w § 2 wyraz „pokrzywdzonego” zastępuje się wyrazem „poszkodowanego”;
  - 7) w art. 2 w pkt 3, w art. 753³ skreśla się § 3;
  - 8) w art. 3 w pkt 1, w § 1a wyrazy „kara grzywny może być orzeczona” zastępuje się wyrazami „grzywnę wymierza się”;
  - 9) w art. 3 w pkt 3 w lit. a, w § 1a po wyrazie „zdrowia” dodaje się wyrazy „innej osoby”;
  - 10) w art. 3 w pkt 4, w art. 86b w § 1 w pkt 1 wyrazy „nie ustępuje pierwszeństwa pieszemu” zastępuje się wyrazami „wbrew obowiązkowi nie ustępuje pierwszeństwa pieszemu”;
  - 11) w art. 3 pkt 7 otrzymuje brzmienie:
„7) w art. 92a dotychczasową treść oznacza się jako § 1 oraz dodaje się § 2–4

w brzmieniu:

„§ 2. Kto, prowadząc pojazd mechaniczny, nie stosuje się do ograniczenia prędkości określonego ustawą lub znakiem drogowym, przekraczając je o nie więcej niż 30 km/h,

podlega karze grzywny od 400 zł do 800 zł.

§ 3. Kto, prowadząc pojazd mechaniczny, nie stosuje się do ograniczenia prędkości określonego ustawą lub znakiem drogowym, przekraczając je o ponad 30 km/h,

podlega karze grzywny nie niższej niż 800 złotych.

§ 4. Jeżeli sprawca wykroczenia określonego w § 1–3 w ciągu 2 lat przed dniem popełnienia czynu był już prawomocnie ukarany za wykroczenie określone w § 2, art. 86 § 1 lub 2, art. 86b § 1, art. 87 § 1, art. 92b § 1, art. 93 § 1, art. 94 § 1 lub art. 98,

podlega karze grzywny nie niższej niż 3000 złotych.”;

12) w art. 3 w pkt 10, w art. 97a pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) objeżdżania opuszczonych zapór lub półzapór na przejeździe kolejowym, wjeżdżania na przejazd, jeśli opuszczanie zapór lub półzapór zostało rozpoczęte lub podnoszenie ich nie zostało zakończone, oraz wejścia lub wjazdu na przejazd kolejowy za sygnalizator lub za inne urządzenie nadające sygnały, przy sygnale czerwonym, czerwonym migającym lub dwóch na przemian migających sygnałach czerwonych,”;

13) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, 1163, 1243, 1551, 1574 i 1834) w art. 21 w ust. 1:

1) w pkt 3b wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„inne odszkodowania lub zadośćuczynienia otrzymane na podstawie wyroku lub ugody sądowej do wysokości określonej w tym wyroku lub tej ugodzie wraz z należnymi od tych kwot odsetkami, z wyjątkiem odszkodowań lub zadośćuczynień.”;

- 2) pkt 3c otrzymuje brzmienie:
„3c) odszkodowania w postaci renty przyznane na podstawie przepisów prawa cywilnego w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, otrzymane przez poszkodowanego, który utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo którego potrzeby zwiększyły się lub widoki powodzenia na przyszłość zmniejszyły, oraz odszkodowania w postaci renty przyznane na podstawie przepisów prawa cywilnego w razie spowodowania śmierci poszkodowanego, otrzymane przez osoby uprawnione, o których mowa w art. 446 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1509), a także miesięczne świadczenia na zapewnienie środków utrzymania, o których mowa w art. 7533 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 i ...), wraz z należnymi od tych kwot odsetkami;”.”;
- 14) w art. 8 przed pkt 1 dodaje się pkt ... w brzmieniu:
„...”) w art. 14 w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie.”.”;
- 15) w art. 9 po wyrazach (Dz. U. z 2020 r. poz. 755, z późn. zm.) dodaje się wyrazy „wprowadza się następujące zmiany:” pozostałą treść oznacza się jako pkt 3 oraz dodaje się pkt 1 i 2 w brzmieniu:
„1) po art. 13e dodaje się art. 13f w brzmieniu:
„Art. 13f. W sprawach o roszczenia wynikające z art. 444, art. 445 lub art. 446 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1509), które są następstwem przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, przy wartości przedmiotu sporu lub

wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 złotych, od strony będącej osobą fizyczną pobiera się opłatę stałą w kwocie 1000 złotych.”;

2) art. 17 otrzymuje brzmienie:

„Art. 17. W wypadku wstąpienia do sprawy osoby, na której rzecz prokurator wytoczył powództwo lub zgłosił wniosek o wszczęcie postępowania, nie pobiera się od tej osoby opłaty należnej od takiego pozwu lub wniosku.”;

16) skreśla się art. 14;

17) w art. 22:

a) w ust. 1 wyrazy „art. 14” zastępuje się wyrazami „art. 2”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Prokurator prowadzący postępowanie o przestępstwo, o którym mowa w ust. 1, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy skieruje do właściwego sądu wnioski, o którym mowa w art. 117 § 5¹ pkt 1 ustawy zmienianej w art. 2, lub w tym samym terminie może skierować wnioski, o którym mowa w art. 117 § 5¹ pkt 1 ustawy zmienianej w art. 2, zgodnie z art. 117 § 5¹ pkt 2 ustawy zmienianej w art. 2.”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 29 października 2021 r. ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, postanowił wprowadzić do jej tekstu 17 poprawek.

Poprawka nr 1 zmierza do tego, aby z centralnej ewidencji kierowców usuwane były nie tylko dane o wysokości grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego, ale także dane o ich uiszczeniu. W art. 1 w pkt 1 w lit. a noweli zaproponowano zmianą polegającą na tym, aby w centralnej ewidencji kierowców gromadzone były także dane o wysokości grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego oraz o uiszczeniu tych grzywien (art. 100aa ust. 4 pkt 12 i 12a Prawa o ruchu drogowym). Dane o wysokości grzywien będą usuwane z ewidencji na podstawie art. 100ab ust. 1 pkt 2 Prawa o ruchu drogowym, natomiast przepis ten nie przewiduje usuwania z ewidencji danych o uiszczeniu grzywien. Art. 100ab ust. 1 pkt 2 wymagał w tym zakresie uzupełnienia, w szczególności w kontekście art. 98 ust. 6 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami.

Poprawką nr 2 Senat postanowił utrzymać zasadę, w myśl której grzywny nałożone przez funkcjonariusza organu podległego władzom jednostki samorządu terytorialnego, stanowią dochód tej jednostki samorządu. Zgodnie z art. 140ag ust. 1 Prawa o ruchu drogowym (art. 1 pkt 6 noweli), grzywny, o których mowa w art. 86, art. 86b, art. 87, art. 90, art. 92, art. 92a § 2, art. 92b, art. 94 § 1–2, art. 96 § 1 pkt 2 i 3 oraz art. 97a Kodeksu wykroczeń, stanowią wpływy Krajowego Funduszu Drogowego. Przepis ten pozostaje w sprzeczności z art. 100 § 3 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, w świetle którego grzywna, w przypadku gdy nałoży ją funkcjonariusz organu podległego władzom jednostki samorządu terytorialnego - stanowi dochód tej jednostki samorządu.

Senat przesądził o relacji między tymi przepisami, zapobiegając problemom w ich interpretacji.

Poprawki nr 3, 16 i 17 polegają na przeniesieniu przepisów uprawniających prokuratora do wystąpienia z wnioskiem o ustanowienie dla osoby poszkodowanej profesjonalnego pełnomocnika do wytoczenia powództwa o rentę, z ustawy o prokuraturze do Kodeksu postępowania cywilnego, dokonując jednocześnie niezbędnych korekt o charakterze legislacyjnoprawnym. Senat uznał, że materia zawarta w modyfikowanych przepisach

powinna się znaleźć w Kodeksie postępowania cywilnego, ponieważ to tam uregulowano instytucję wniosku o zabezpieczenie powództwa.

Uchwalając poprawkę nr 7 Senatorowie postanowili skreślić przepis, na podstawie którego termin na wyznaczenie posiedzenia sądu do rozpatrzenia żądania zabezpieczenia świadczenia na zapewnienie środków utrzymania byłby dłuższy, niż termin dotyczący pozostałych wniosków o udzielenie zabezpieczenia. W myśl art. 753³ § 3 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 3 noweli) przewodniczący i sąd są obowiązani podejmować czynności tak, aby termin posiedzenia, na którym wniosek o zabezpieczenie ma zostać rozpatrzony, przypadł nie później niż w terminie miesiąca od dnia jego złożenia.

Przepis ten, w zamierzeniu wnioskodawców, mający przyspieszyć rozpatrywanie wniosków o zabezpieczenie świadczenia na zapewnienie środków utrzymania, będzie miał jednak skutki odwrotne od zamierzonych. Zgodnie bowiem z art. 737 Kodeksu postępowania cywilnego, wniosek o udzielenie zabezpieczenia podlega rozpoznaniu bezzwłocznie, nie później jednak niż w terminie tygodnia od dnia jego wpływu do sądu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Jeżeli ustawa przewiduje rozpoznanie wniosku na rozprawie, należy ją wyznaczyć tak, aby rozprawa mogła odbyć się w terminie miesięcznym od dnia wpływu wniosku.

Wykładnia obydwu tych norm prowadzi więc do wniosku, że posiedzenie do rozpatrzenia żądania zabezpieczenia świadczenia na zapewnienie środków utrzymania z art. 753³ § 3 powinno zostać wyznaczone w terminie miesiąca, podczas gdy wszelkie inne sprawy o udzielenie zabezpieczenia – w terminie tygodnia od dnia wpływu do sądu, co nie było zapewne intencją wnioskodawców.

Poprawką nr 11 Senat postanowił zróżnicować wysokość grzywien za przekroczenie prędkości ograniczonej przepisem ustawy lub znakiem drogowym, w zależności od rozmiaru przekroczenia. Senatorowie uznali, że każde nieprzestrzeganie ograniczenia prędkości jest zachowaniem sprowadzającym niebezpieczeństwo w ruchu drogowym, w związku z czym racjonalnym rozwiązaniem będzie stypizowanie również wykroczenia mniejszej wagi zagrożonego niższą grzywną, a z drugiej strony wprowadzenie formy kwalifikowanej takiego wykroczenia, z grzywną nie niższą niż 3000 złotych.

Poprawką nr 13 Senat zwolnił od podatku dochodowego od osób fizycznych odsetki od odszkodowania i zadośćuczynienia otrzymanego na podstawie wyroku lub ugody sądowej

oraz odsetki od odszkodowania w postaci renty. Senatorowie wzięli pod rozwagę okoliczność, iż odsetki pełnią taką samą funkcję kompensacyjną jak kwota główna, powinny być więc traktowane w prawie podatkowym analogicznie do dochodzonego przez poszkodowanego roszczenia.

Uchwalając poprawkę nr 14 Senatorowie postanowili uchylić art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w takim zakresie, w którym uprawniał zakład ubezpieczeń do zwłoki z wypłatą świadczenia, jeśli ustalenie odpowiedzialności zakładu albo wysokości odszkodowania zależało od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

Art. 14 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w dotychczasowym brzmieniu prowadził do tego, iż zakłady ubezpieczeń biernie oczekiwały na zakończenie postępowań sądowych, trwających bardzo często kilka a nawet kilkanaście lat. Czyniły to wbrew wyraźnej dyspozycji art. 817 Kodeksu cywilnego, w myśl którego ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.

Na nadrzędny dla kwestii wypłaty odszkodowania charakter art. 817 Kodeksu cywilnego wskazuje orzecznictwo Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy przyjmuje bowiem, że zakład ubezpieczeń odpowiadający za sprawcę wypadku komunikacyjnego z tytułu odpowiedzialności cywilnej, dopuszcza się zwłoki, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie 30 dni, licząc od dnia zawiadomienia o wypadku.

Poprawka nr 15 wprowadza opłatę stałą tysiąca złotych od pozwów o odszkodowanie za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia, o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę oraz o rentę. Senatorowie wzięli pod rozwagę, że jedną z najpoważniejszych barier, które utrudniają albo uniemożliwiają ofiarom wypadków komunikacyjnych dostęp do sądu, są wysokie opłaty sądowe, w przypadku poważnych wypadków komunikacyjnych liczone w dziesiątkach tysięcy złotych.

Poprawka zwalnia także od opłaty osoby wstępujące do sprawy, jeśli to prokurator wytoczył powództwo lub zgłosił wniosek o wszczęcie postępowania. Zdaniem Senatorów nie

ma uzasadnienia, aby pobierać opłatę od osoby, która nie zainicjowała postępowania sądowego.

Poprawki nr 4, 5, 6, 8, 9, 10 oraz 12 zmierzają do zapewnienia spójności nowych przepisów z ustawami zmienianymi lub mają charakter doprecyzowujący.